

Brussel, 9 juni 2026
(OR. en)

10345/26

MAR 88
TRANS 399
JAI 801
POLMAR 51

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.: 8 juni 2026
aan: de delegaties

---

nr. vorig doc.: 9714/26

Betreft: Conclusies van de Raad over de EU-havenstrategie

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over de EU-havenstrategie, die de Raad in zijn zitting van 8 juni 2026 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over de EU-havenstrategie

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

GEZIEN

- de mededeling van de Commissie over de EU-havenstrategie¹;
- de mededeling van de Commissie over de industriële maritieme strategie van de EU²;
- de conclusies van de Raad inzake “De EU-scheepvaartsector - vooruitzichten: naar een koolstofneutrale, ongevalvrije, geautomatiseerde en concurrerende EU-scheepvaartsector”³;
- de conclusies van de Raad: Zie en benut het potentieel van de binnenvaart⁴;
- de conclusies van de Raad over de industriële maritieme strategie van de EU⁵;
- de conclusies van de Raad betreffende “De prioriteiten voor het zeevervoersbeleid van de EU tot 2020: concurrentievermogen, decarbonisering, digitalisering met het oog op mondiale connectiviteit, een efficiënte interne markt en een maritieme cluster van wereldklasse”⁶;
- de conclusies van de Raad over het Europees oceaanpact⁷;
- de conclusies van de Raad over maritieme beveiliging⁸;
- de verklaring van Lefkosia van de voor maritieme zaken bevoegde ministers van de Europese Unie over het versterken van opleiding en training van zeevarenden en het vergroten van de participatie van vrouwen in de scheepvaartindustrie;

---

¹ Doc. ST 6926/26.

² Doc. ST 6987/26.

³ Doc. ST 8648/20.

⁴ Doc. ST 15144/18.

⁵ Doc. ST 10350/26.

⁶ Doc. ST 9976/17.

⁷ Doc. ST 15807/25.

⁸ Doc. ST 9946/21.

1. IS INGENOMEN met de mededeling van de Commissie over de EU-havenstrategie als alomvattend kader voor de aanpak van de belangrijkste uitdagingen waarmee Europese havens, zowel zee- als binnenhavens, worden geconfronteerd op het gebied van concurrentievermogen, duurzaamheid, veerkracht, veiligheid, digitalisering, governance en sociale aspecten, voortbouwend op het havenbeleid van 2013; BENADRUKT het belang van een evenredige en efficiënte uitvoering en van het vermijden van onnodige administratieve en financiële lasten in overeenstemming met de beginselen van betere regelgeving.
2. ROEPT de Commissie OP de doeltreffendheid van bestaande EU-fora voor de uitvoering van deze strategie te beoordelen en, indien nodig, nieuwe fora op te richten.
3. IS ZICH ERVAN BEWUST dat Europese havens meer dan 74 % van de goederen die Europa binnenkomen of verlaten en ongeveer 395 miljoen passagiers per jaar verwerken, waardoor een aanzienlijke economische waarde en werkgelegenheid worden gegenereerd; ERKENT dat de strategische rol van havens inmiddels ook is uitgebreid met gebieden als de energietransitie, hernieuwbare offshore-energie, industriële clusters, militaire mobiliteit en veiligheid waarbij zij ook worden blootgesteld aan georganiseerde misdaad, hybride dreigingen en illegale handel die de veerkracht en integriteit van toeleveringsketens aantasten; BENADRUKT de diversiteit van havenecosystemen, onder meer wat de geografische, klimatologische en operationele kenmerken betreft.
4. ERKENT dat er zeehavens zijn die vanwege hun unieke ligging bij uitstek worden blootgesteld aan externe dreigingen van militaire en geopolitieke aard die van buiten de EU afkomstig zijn; ERKENT derhalve dat zeehavens specifieke behoeften hebben die door deze externe factoren worden bepaald; DRINGT AAN op EU-instrumenten ter ondersteuning van zeehavens.
5. ERKENT de specifieke rol van binnenhavens die als integrale onderdelen van het TEN-T-netwerk bijdragen aan de multimodale logistiek, de decarbonisatie van het vervoer en de veerkracht van toeleveringsketens; ROEPT OP tot een gedifferentieerde en evenredige beleidsaanpak die de specifieke kenmerken van de havens weerspiegelt.
6. ERKENT dat havens op eilanden (als de belangrijkste institutionele behartigers van het insulair beleid van de Unie), in kustgebieden, ultraperifere gebieden en landen en gebieden overzee een strategische rol spelen voor de grondgebieden waarop zij zijn gevestigd; ERKENT dat juist deze havens worden blootgesteld aan concurrentiedruk, klimaatgerelateerde en veiligheidsrisico's en extra kosten, en dat kleine en middelgrote havens, ook in dunbevolkte regio's, met soortgelijke uitdagingen kampen.

7. VERZOEKT om gerichte en flexibele steun binnen relevante EU-instrumenten, rekening houdend met de specifieke kenmerken van deze havens, zoals hun rol bij de voorzieningszekerheid en militaire mobiliteit, waarbij de belangrijke stimulerende en strategische rol van de Europese TEN-T-zee- en binnenhavens blijvend wordt erkend en ondersteund, de territoriale continuïteit wordt gewaarborgd en uitdagingen van havens in de nabijheid van niet-EU-hubs worden aangepakt; ONDERSTREEPT de noodzaak van een evenredige aanpak voor ultraperifere gebieden door de systematische uitvoering van effectbeoordelingen van de gevolgen van EU-wetgevingsvoorstellen voor deze regio's, met name voor de werking van hun havens.
8. MERKT OP dat de regionale omstandigheden binnen de Unie aanzienlijk verschillen en de uitvoering van de strategie op verschillende manieren kunnen beïnvloeden – denk aan winterse omstandigheden die invloed hebben op de activiteiten; BENADRUKT dat de winterse omstandigheden in bepaalde regio's aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor havenactiviteiten en maritieme activiteiten gedurende langere perioden in het jaar; ONDERSTREEPT dat er specifieke uitrusting en operationele regelingen nodig zijn om veilige en efficiënte winteractiviteiten te waarborgen; BENADRUKT dat het nuttig is rekening te houden met deze verschillende regionale omstandigheden wanneer er relevante maatregelen worden opgesteld en ingevoerd, teneinde een efficiënte en duurzame uitvoering in de hele Unie te waarborgen.

II. CONCURRENTIEVERMOGEN, INNOVATIE EN DIGITALISERING VERSTERKEN

9. ERKENT dat de maritieme handel per definitie mondiaal is en dat het concurrentievermogen wordt beïnvloed door kosten, normen en regelgevingsomstandigheden, en BENADRUKT dat het belangrijk is internationaal een gelijk speelveld te waarborgen en verstoringen als gevolg van asymmetrische regelgeving en de praktijken van derde landen aan te pakken.
10. IS INGENOMEN met de leidende beginselen die de Commissie heeft vastgesteld voor EU-steun aan havenprojecten in derde landen en ONDERSTREEPT dat dergelijke steun moet worden onderworpen aan een grondige concurrentievermogenstoets.
11. ERKENT de centrale rol van havens in het concurrentievermogen en de veerkracht van logistieke ketens, alsook hun blootstelling aan internationale concurrentie, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat er in door de EU gesteunde projecten in derde landen rekening wordt gehouden met de mogelijke gevolgen voor de concurrentiepositie van EU-havens.
12. ONDERSTREEPT dat het belangrijk is bureaucratische rompslomp actief terug te dringen en procedures te vereenvoudigen, en ROEPT de Commissie en de lidstaten OP vereenvoudigingsmaatregelen vast te stellen en uit te voeren.
13. STEUNT het streven naar eerlijke markttoegang in internationale verbintenissen en ROEPT OP tot evenwichtige en niet-discriminerende voorwaarden voor EU-exploitanten op de havenmarkten van derde landen.

14. IS INGENOMEN met het voornemen om richtsnoeren te verstrekken voor het beoordelen van buitenlandse investeringen in EU-havens, en BENADRUKT dat het belangrijk is op een risicogebaseerde, evenredige en niet-discriminerende wijze controles uit te voeren, bestaande kaders toe te passen, dubbel werk te voorkomen en rechtszekerheid te waarborgen, en tegelijkertijd de economische veiligheid te waarborgen en ernaar te streven ongepaste buitenlandse eigendom van of zeggenschap over kritieke haveninfrastructuur en -activiteiten te voorkomen, met inbegrip van risico's in verband met infiltratie van de georganiseerde misdaad en met name risico's voor de militaire mobiliteit en economische veiligheid van de Unie; ONDERSTREEPT in dit verband dat een aantrekkelijk investeringsklimaat voor Europese havens moet worden gewaarborgd en dat moet worden voorkomen dat betrouwbare investeerders worden afgeschrikt; MERKT OP dat de toegang tot financiële middelen voor de uitvoering van investeringsprojecten in EU-havens moet worden gewaarborgd.
15. ONDERSTREEPT dat de EU-belangen wat de normalisatie van havens betreft in relevante internationale fora moeten worden bevorderd; VERZOEKT de lidstaten de bestaande screeningmechanismen doeltreffend toe te passen en relevante informatie op EU-niveau te delen.
16. HERINNERT aan de diversiteit van havenbeheermodellen en ONDERSTREEPT dat deze diversiteit ten volle moet worden geëerbiedigd.
17. ERKENT de rol van concessie- en pachtovereenkomsten bij het aantrekken van investeringen en ROEPT OP tot voortzetting van een evenwichtige beleidsaanpak die de bestaande modellen voor havenbeheer eerbiedigt, zorgt voor flexibiliteit, veerkracht, veiligheid, duurzaamheid en een goed functionerende interne markt, en tegelijkertijd de verdere ontwikkeling van havens bevordert door de uitvoering van een breed scala aan investeringen.
18. BEVESTIGT OPNIEUW dat toekomstige initiatieven van de Unie geen afbreuk mogen doen aan de nationale bevoegdheid inzake havenbeheer, concessies en kaders voor grondgebruik in havens.
19. ERKENT de veranderende rol van havenautoriteiten en andere havenbeheerders als strategische coördinatoren en MOEDIGT hun verdere ontwikkeling en samenwerking en de doeltreffende uitvoering van hun taken AAN in overeenstemming met de nationale governance- en eigendomsstructuren.
20. ONDERSTREEPT het belang van financiering voor basishaveninfrastructuur voor algemeen gebruik (zoals golfbrekers, baggeren van toegangskanalen, hernieuwbare offshore-energie, infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, openbaar toegankelijke kades en gemeenschappelijke weg- en spoortoegang in het havengebied) die een hoge toegevoegde waarde heeft voor het publiek, en VERZOEKT de Commissie om in het kader van de herziening van het staatssteunkader rekening te houden met deze elementen om de economische levensvatbaarheid en het concurrentievermogen van havens te ondersteunen. Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan binnenhavens en kleinere havens, perifere en eilandhavensystemen, die vaak te kampen hebben met structurele investeringstekorten en beperkte inkomstgenererende capaciteit.

21. VERZOEKT de Commissie bij de herziening van de algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) het toepassingsgebied (steuncategorieën), de drempels en het steunintensiteitspercentage van havensteun met groepsvrijstelling aan te passen om beter aan te sluiten op de werkelijke inflatiecorrectie van de kosten van investeringen die nodig zijn voor digitalisering, cyberbeveiliging, energietransitie, veiligheid, beveiliging, de modal shift en mobiliteit voor tweeërlei gebruik; VERZOEKT de Commissie te zorgen voor vereenvoudiging en rechtszekerheid, en tegelijkertijd extra administratieve lasten te vermijden; VERZOEKT de Commissie te zorgen voor hogere steunintensiteiten en vereenvoudigde procedures voor havens.
22. IS INGENOMEN met de toezegging van de Commissie om de regelgevingslast te verlichten en tegelijkertijd de milieubescherming te waarborgen, met inbegrip van de herziening van de gedelegeerde taxonomieverordening klimaat om de bruikbaarheid te verbeteren en de voorgestelde verordening voor het versnellen van milieubeoordelingen, waardoor beoordelingen zullen worden versneld door middel van digitalisering, kortere termijnen en gecombineerde procedures.
23. NEEMT NOTA van de gemeenschappelijke beginselen voor EU-financiering en ONDERSTREEPT dat deze moeten leiden tot vereenvoudigde procedures, minder administratieve rompslomp en ongewijzigde governance- en concessiemodellen of contractuele regelingen, teneinde de diversiteit van de nationale systemen te eerbiedigen en tegelijkertijd gelijke toegang tot financieringsmogelijkheden voor havens te waarborgen ongeacht hun omvang of geografische situatie.
24. HERHAALT dat gebruik moet worden gemaakt van diverse financieringsbronnen voor investeringen die de havens in de EU ten goede komen. Dergelijke financieringsbronnen omvatten EU-, nationale en particuliere bronnen, alsook financiering die wordt aangetrokken door samenwerking met nationale stimuleringsbanken en financiële instellingen. In dit verband is het doel de ontwikkeling van havens te ondersteunen op verschillende functionele gebieden zoals veiligheid, cyberbeveiliging, defensie, de energietransitie, decarbonisatie, groene scheepvaartcorridors en moderne technologieën, waarbij wordt benadrukt dat het belangrijk is om bij het verlenen van financiële steun aan individuele havens rekening te houden met lokale omstandigheden en hun specifieke kenmerken die onder meer voortvloeien uit hun unieke locaties, met inbegrip van insulaire beperkingen of een grote blootstelling aan externe dreigingen van militaire en geopolitieke aard, die bepalend kunnen zijn voor specifieke investeringsbehoeften.
25. DRINGT AAN op een betere coördinatie en transparantie tussen de financieringsinstrumenten van de EU, waarbij wordt gezorgd voor flexibiliteit, samenhang, toegankelijkheid en afstemming op strategische prioriteiten voor EU-havens.

26. ONDERSTREEPT dat de institutionele samenwerking bij het ontwerpen en uitvoeren van het havenbeleid van de EU moet worden versterkt. Dit geldt met name op gebieden als controle van buitenlandse directe investeringen, monitoring van marktconcentratie en coördinatie van de Global Gateway, rekening houdend met wederzijds voordelige initiatieven met derde landen, en VERZOEKT de Commissie mogelijkheden te onderzoeken om de havensamenwerking op EU-niveau te versterken, onder meer door voort te bouwen op bestaande fora en deze in voorkomend geval te versterken, onder meer, waar passend, met de betrokkenheid van binnenlandse veiligheids- en rechtshandhavingsinstanties. In dit verband is het doel een specifieke ruimte te creëren voor wederzijds begrip en gezamenlijk optreden om het gemeenschappelijk Europees havenbelang te verdedigen, zonder afbreuk te doen aan de eerlijke concurrentie tussen havens en zonder de lidstaten of de Commissie nieuwe lasten op te leggen.
27. ONDERSTREEPT het toenemende strategische belang van het monitoren van buitenlandse directe investeringen in havens in derde landen, met name in de buurlanden van de Unie, in het licht van de mogelijke gevolgen van die investeringen voor het concurrentievermogen van havens in de Unie, de ontwikkeling van overslaghubs, de militaire mobiliteit en de veerkracht en veiligheid van toeleveringsketens.
28. NEEMT NOTA van de herziening van de EU-fusierichtsnoeren en BENADRUKT dat doeltreffende concurrentie moet worden gewaarborgd, rekening houdend met veranderende marktstructuren, met inbegrip van verticale integratie, waardoor de voorspelbaarheid van de verkeersontwikkeling kan worden verbeterd en langetermijninvesteringsstrategieën kunnen worden ondersteund.
29. BENADRUKT het belang van de verdere integratie van TEN-T-havens door middel van betere verbindingen van zeehavens met het achterland, ook in ultraperifere gebieden, en door middel van de multimodale integratie van binnenhavens, en ROEPT OP tot het prioriteren van connectiviteit per spoor, over de weg voor tweërlei gebruik en over binnenwateren, met inbegrip van het waarborgen van de bevaarbaarheid, de betrouwbaarheid van vaarwegen en de operabiliteit van havenbekkens aan kernbinnenwateren, alsook veerkrachtige en efficiënte “laatste kilometer”-verbindingen, waar dat geografisch haalbaar is. De bevordering van de modal shift moet een prioriteit zijn, maar waar de weg de enige beschikbare vervoerswijze is, moet ook de connectiviteit met het wegennet worden gewaarborgd, met name voor kleinere havens.
30. ONDERSTREEPT het belang van adequate infrastructuurcapaciteit en -kwaliteit en VERZOEKT de ontwikkeling van havengerelateerde infrastructuur, met inbegrip van multimodale verbindingen en inlandterminals, waar passend, op te voeren, naast infrastructurele investeringsactiviteiten die rechtstreeks op havens zijn gericht.

31. ONDERSTREEPT het belang van het versterken van multimodaliteit en de integratie van havens in logistieke ketens, alsook van het waarborgen van de ontwikkeling en doeltreffende toepassing van digitale en technologische innovatie, als essentiële factoren voor de efficiëntie, de veerkracht en het concurrentievermogen van het Europese havensysteem.
32. IS INGENOMEN met het voornemen van de Commissie om de efficiëntie en digitalisering van havenactiviteiten en logistieke ketens te verbeteren en de modal shift verder te ondersteunen, en ROEPT OP bijzondere aandacht te besteden aan de status van havengebieden met het oog op de spoorwegactiviteiten die daarin worden uitgevoerd, met als doel de flexibiliteit van spoorwegactiviteiten binnen de haven te vereenvoudigen en te vergroten, waardoor de wachttijden worden verkort en de operationele capaciteit wordt geoptimaliseerd, met volledige inachtneming van de veiligheids- en beveiligingsvereisten, alsook prioriteit te geven aan de groene transitie; VERZOEKT de Commissie in dit verband te beoordelen of het bestaande regelgevingskader toereikend is.
33. ERKENT dat openbare binnen- en zeehavens in het TEN-T-netwerk aanzienlijk bijdragen aan multimodale connectiviteit, veerkracht van de toeleveringsketen, energietransitie, regionale cohesie en, in voorkomend geval, militaire mobiliteit, en VERZOEKT de Commissie en de lidstaten in voorkomend geval rekening te houden met deze functies bij de uitvoering van de relevante bestaande EU-instrumenten en beleidskaders.
34. IS INGENOMEN met het voorstel voor een verordening inzake militaire mobiliteit en ROEPT OP tot een snelle uitvoering ervan, waarbij wordt gezorgd voor passende en flexibele steun voor haveninfrastructuur voor tweeërlei gebruik en aanverwante uitrusting, met inbegrip van efficiënte financiering die aansluit bij de huidige realiteit en de toenemende vraag naar adequaat voorbereide zeehaveninfrastructuur die in staat is om te gaan met strategische voorraden, militair vervoer en andere daarmee verband houdende activiteiten. HERINNERT aan het belang van de uitvoering van de acties die staan beschreven in de toezegging inzake militaire mobiliteit uit 20249.
35. IS INGENOMEN met de inspanningen om het technologisch leiderschap te versterken en de uitrol van innovatie te ondersteunen, en ROEPT OP tot duidelijkere trajecten voor het opschalen van digitale en technologische oplossingen in alle havens.
36. MOEDIGT de ontwikkeling van digitale EU-initiatieven AAN en ROEPT OP tot een doeltreffende en geharmoniseerde uitvoering ervan, waarbij versnippering en onnodige aanvullende eisen worden vermeden.

---

⁹ Doc. ST 9225/24.

37. IS INGENOMEN met de ontwikkeling van richtsnoeren voor gegevensuitwisseling en BENADRUKT het belang van interoperabiliteit, gegevensbescherming en efficiënte logistieke ketens, en ONDERSTREEPT dat ervoor moet worden gezorgd dat dergelijke toekomstige richtsnoeren de reeds door exploitanten en bevoegde autoriteiten geboekte vooruitgang niet ondermijnen.
38. ONDERSTREEPT dat moet worden gezorgd voor samenhang tussen beleid en wetgeving van de EU die van invloed zijn op havens en verbindingen met het achterland, met inbegrip van het klimaat-, energie- en vervoersbeleid, teneinde cumulatieve regelgevings- en financiële lasten die het concurrentievermogen van EU-havens kunnen aantasten, te vermijden.

III. ENERGIETRANSITIE, DUURZAAMHEID EN SCHONE INDUSTRIEËN

39. ERKENT dat havens strategische industriële en energiehubs worden en een sleutelrol spelen bij de decarbonisatie en bij de energietransitie van de Europese economie en samenleving.
40. IS INGENOMEN met de steun voor de walstroomvoorziening en ONDERSTREEPT dat de uitrol gericht moet zijn op economische levensvatbaarheid, concurrentievermogen en afstemming op de vraag, waarbij prijstransparantie wordt gewaarborgd en gestrande activa worden vermeden, en tevens rekening wordt gehouden met de uitdagingen in verband met de netwerkconnectiviteit van TEN-T-havens, en wordt erkend dat voor binnenhavens alternatieve oplossingen zoals laadinfrastructuur aan de kade passender kunnen zijn.
41. MERKT OP dat de exploitatiekosten¹⁰ van de walstroomvoorziening¹¹ variëren vanwege de verschillen in elektriciteitsprijzen en de uiteenlopende operationele complexiteit; STEUNT initiatieven om het gebruik van de walstroomvoorziening te stimuleren; VERZOEKT de lidstaten walstroomelektriciteit te erkennen als een strategisch onderdeel van de energietransitie en deze volledig te integreren in de nationale streefcijfers, steunregelingen en planning in het kader van de richtlijn hernieuwbare energie¹².
42. DRINGT EROP AAN dat het EU-actieplan voor elektrificatie het leiderschap van EU-havens op het gebied van maritieme elektrificatie ondersteunt, met inbegrip van versterkte netintegratie.
43. DRINGT AAN op de bevordering van slimmenetwerkoplossingen, vraagbeheer en efficiënt gebruik van bestaande infrastructuur.

---

¹⁰ OPEX (operating expenses).

¹¹ OPS (Onshore Power Supply).

¹² Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking) (<http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/2024-07-16>).

44. ERKENT de rol van havens op het gebied van alternatieve brandstoffen en schone en koolstofarme energie, alsook de bijdrage van TEN-T-havens aan de bevordering van groene scheepvaartcorridors met derde landen; PLEIT voor een sterkere afstemming tussen TEN-T, TEN-E en de nationale planningskaders, waarbij expliciet rekening wordt gehouden met de behoeften op het gebied van onshore elektriciteits- en gasnetwerken in verband met de decarbonisatie en brandstofvoorziening van havens, onder meer ten behoeve van haveninfrastructuren die geschikt zijn voor meerdere brandstoffen en waterstof.
45. HERINNERT ERAAN dat het belangrijk is om de aanleg van netten voor havens te faciliteren en te prioriteren en om te zorgen voor tijdige en efficiënte aansluitingen voor havengerelateerde projecten.
46. ERKENT de rol van havens bij het bepalen van de passende voorwaarden waaronder alternatieve koolstofarme en koolstofvrije brandstoffen praktisch en veilig kunnen worden opgeslagen, gebunkerd en verwerkt in de verschillende havengebieden, rekening houdend met hun operationele en ruimtelijke beperkingen, alsook hun respectieve rol bij het faciliteren en proberen aantrekken van investeringen die tegemoetkomen aan de vraag (bijvoorbeeld via samenwerkingen in groene corridors, hubs en sectoroverschrijdende publiek-private platforms); ERKENT de cruciale rol van de markt bij het ontwikkelen van een toeleveringsketen voor schone brandstoffen in havengebieden en VERWELKOMT verdere maatregelen om de vraag naar duurzame brandstoffen te stimuleren en zo de beschikbaarheid, schaalbaarheid en betaalbaarheid ervan te waarborgen.
47. DRINGT AAN op nauwere samenwerking tussen havens, industriële clusters en hun achterland om de energietransitie, schone industrieën en oplossingen voor de circulaire economie te ondersteunen, en ROEPT OP tot actieve steun voor versnelde vergunningen en netaansluitingen om de ontwikkeling van deze industriële clusters binnen havengebieden of verbonden met havengebieden te vergemakkelijken.
48. HERINNERT ERAAN dat het belangrijk is de ETS-inkomsten te gebruiken voor klimaatgerelateerde doeleinden en MOEDIGT de lidstaten AAN om, in overeenstemming met de nationale prioriteiten, in te zetten op de decarbonisatie van de maritieme sector in de hele waardeketen, met inbegrip van scheepvaartmaatschappijen, scheepswerven, retrofitprojecten, fabrikanten van uitrusting, technologieleveranciers, brandstofleveranciers en havens, en MOEDIGT de lidstaten AAN om de inkomsten die voortvloeien uit de opnemings van de scheepvaart in het EU-ETS te gebruiken ter ondersteuning van de energietransitie van de sector, met inbegrip van vlootvernieuwing, groene retrofitting, zeevervoerdiensten op eilanden, alternatieve brandstoffen en havenenergie-infrastructuur.
49. WIJST op de komende actualiseringen en herzieningen van relevante wetgeving, waaronder het EU-ETS en de FuelEU Zeevaart-verordening, en op het belang daarvan voor het concurrentievermogen van havens en de bijdrage aan de verwezenlijking van de doelstelling van de Unie inzake klimaatneutraliteit en haar klimaatdoelstellingen; DRINGT AAN op een gecoördineerde aanpak en beoordeling van het gecumuleerde effect van nieuwe of herziene regels.

50. NEEMT NOTA van de bezorgdheid van verscheidene lidstaten over de gevolgen van het ETS voor het concurrentievermogen van EU-havens, met name wat betreft verkeersomleiding, koolstoflekkage en verplaatsing van investeringen, en HERINNERT aan de verplichting van de Commissie uit hoofde van de ETS-richtlijn om de uitvoering van het ETS voor maritieme vervoersactiviteiten te monitoren om ontwijkend gedrag op te sporen en zo dergelijk gedrag in een vroeg stadium te voorkomen; BENADRUKT dat de aanpak hiervan passende maatregelen vergt om dergelijke risico's te beperken, met bijzondere aandacht voor ultraperifere gebieden en rekening houdend met de blootstelling van EU-havens aan internationale concurrentie en met hun rol in de mondiale logistieke ketens, alsook met insulaire en perifere regio's; VERZOEKT de Commissie haar monitoring op te voeren en gerichte corrigerende maatregelen voor te stellen, met name met betrekking tot overladingsactiviteiten, met behoud van de milieuambitie en waarborging van de samenhang met internationale kaders, zoals het IMO-kader; VERZOEKT de Commissie haar volledige steun te verlenen om tot een mondiale overeenkomst te komen waarmee alle emissiereductiedoelstellingen van de IMO-broeikasgasstrategie van 2023 worden verwezenlijkt, gevolgd door passende aanpassingen van de desbetreffende EU-wetgeving om dubbele financiële betalingen en administratieve lasten doeltreffend te voorkomen.
51. HERINNERT ERAAN dat het belangrijk is investeringen in decarbonisatie- en energietransitietechnologieën en -infrastructuur in havens op technologisch neutrale wijze te ondersteunen. Daarom moeten havens toegang hebben tot steun om hen in staat te stellen het hoofd te bieden aan de uitdagingen van de uitrol van schone-energietechnologieën, zoals drijvende wind-, zonne- en golfinfrastructuur voor de opwekking van schone en hernieuwbare energie, en zo de lidstaten en belanghebbenden te helpen echte Europese expertise op te bouwen, hun energieonafhankelijkheid te versterken en de werkgelegenheid te stimuleren.
52. STEUNT de inspanningen om de uitvoering van het regelgevingskader te vereenvoudigen en tegelijkertijd de bescherming van het milieu te waarborgen. In dit verband moet ernaar worden gestreefd dubbel werk te voorkomen en te zorgen voor een coherente, sectoroverschrijdende aanpak om de ontwikkeling van havens te faciliteren, met name met betrekking tot vergunningsprocedures en in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel.
53. IS INGENOMEN met de ontwikkeling van een kader voor klimaatbestendigheid, met inbegrip van instrumenten voor de beoordeling van klimaatrisico's; BENADRUKT dat haveninfrastructuur klimaatbestendig moet worden gemaakt en dat tegelijkertijd moet worden voorkomen dat risico's worden verschoven naar nabijgelegen steden, industrie of infrastructuur; BENADRUKT dat er een Uniebreed kader moet worden ontwikkeld ten behoeve van de beoordeling van klimaatrisico's in havens, met inbegrip van droogte, lage waterstanden, overstromingen en hydromorfologische volatiliteit van rivieren, die gevolgen hebben voor binnenhavens, en ten behoeve van de vaststelling van prioritaire aanpassingsmaatregelen, voortbouwend op bestaande beleidsmaatregelen en instrumenten op het gebied van klimaat, taxonomie en veerkracht.

IV. HAVENS BESCHERMEN EN BEVEILIGEN

54. ERKENT het toenemende scala aan veiligheidsdreigingen waarmee havens worden geconfronteerd en de noodzaak om de veiligheid en veerkracht van de haveninfrastructuur te vergroten.
55. ONDERSTREEPT dat het belangrijk is dat de strategie naadloos wordt gesynchroniseerd met activiteiten op het gebied van militaire mobiliteit om de grootschalige inzet van troepen en middelen uit EU-lidstaten en derde landen te verbeteren, te vergemakkelijken en te versnellen, waarbij wordt gezorgd voor samenhang met de inspanningen in het kader van de NAVO. Ook wordt benadrukt dat moet worden gezorgd voor middelen voor infrastructuurwerken in havens die zich op de militaire mobiliteitscorridors van de EU bevinden.
56. VINDT HET DERHALVE NUTTIG na te denken over de eigendomsverhoudingen van elementen van haveninfrastructuur om een snelle toegang tot havengebieden te waarborgen, rekening houdend met inspecties en audits, alsook met verplaatsingen van militair materieel en andere kwesties die belangrijk zijn voor het waarborgen van de veiligheid van de EU.
57. ONDERSTREEPT dat het belangrijk is dat de havenstrategie de aandacht vestigt op nieuwe en toenemende bedreigingen voor havens, waaronder terrorisme, sabotage, georganiseerde misdaad, corruptie, cyber- en hybride aanvallen en drones en andere onbemande systemen.
58. IS INGENOMEN met de inspanningen om de kaders voor maritieme veiligheid te verbeteren en opkomende dreigingen aan te pakken; NEEMT NOTA van het komende voorstel voor een EU-kader om de samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van antecedentenonderzoek voor havenarbeiders te vergemakkelijken, als risicogebaseerd instrument om georganiseerde misdaad en illegale activiteiten te voorkomen en te bestrijden; HERHAALT dat er richtsnoeren moeten worden ontwikkeld voor het verduidelijken van de internationale code voor de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (ISPS-Code), als het fundamentele internationale kader om de toenemende dreigingen van georganiseerde misdaad en illegale handel aan te pakken.
59. IS INGENOMEN met initiatieven ter bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie, alsook terrorisme, sabotage, cyber- en hybride aanvallen en drones, en ONDERSTREEPT het belang van de Europese havenalliantie voor de bestrijding van georganiseerde misdaad en drugshandel; IS VOORSTANDER van evenredige en effectieve beveiligingsmaatregelen die rekening houden met de operationele realiteit en onnodige lasten vermijden. Nieuwe en verbeterde instrumenten voor rechtshandhavingsinstanties en nauwere samenwerking met landen buiten de EU zijn belangrijk.
60. IS INGENOMEN met de versterkte samenwerking met derde landen en internationale partners om de beveiliging van havens, ook van binnenhavens, te verbeteren.

61. ROEPT OP tot de EU-brede uitvoering van de relevante wetgeving inzake cyberbeveiliging en tot nauwere samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten. Dit moet een wederzijdse uitwisseling van gegevens tussen de relevante (veiligheids)autoriteiten omvatten, met name informatie-uitwisseling tussen politie, douane, haven- en maritieme autoriteiten om de preventie, opsporing en effectieve bestrijding van georganiseerde misdaad en andere potentiële vijandige actoren in havens te verbeteren; IS INGENOMEN met de beoogde oprichting van de EU-douanedatahub voor het verzamelen, verwerken en uitwisselen van gegevens met en tussen douaneautoriteiten, alsook met het bestaande Europees maritiem éénloketsysteem (EMSWe), dat een geavanceerd vrachtriscobeheer waarborgt.
62. ERKENT de cruciale rol die havens spelen bij zowel militaire mobiliteit als veerkracht, aangezien zij een sleutelrol spelen in de verplaatsing van militaire troepen en materieel, terwijl zij tegelijkertijd fungeren als vitale civiele toegangspoorten voor handel, energievoorziening en connectiviteit in heel Europa.
63. ONDERSTREEPT dat bij toekomstige initiatieven ter bescherming en beveiliging van havens, met inbegrip van het komende kader voor militaire mobiliteit, een zorgvuldig evenwicht moet worden gevonden tussen veiligheids- en militaire vereisten enerzijds en de continuïteit van civiele en commerciële activiteiten anderzijds, en dat, indien nodig, prioritaire toegang tot havengebieden moet worden gewaarborgd; ERKENT dat havens voldoende capaciteit en financiële middelen moeten hebben om te kunnen reageren op geopolitieke schokken en onvoorziene omstandigheden.

V. SOCIALE COHESIE, VAARDIGHEDEN EN KWALITEITSBANEN

64. ERKENT dat havens van cruciaal belang zijn voor de economische ontwikkeling, veerkracht en sociale en territoriale cohesie van de Unie; BENADRUKT in dit verband het belang van kleine en middelgrote havens, met inbegrip van havens op eilanden, in afgelegen en ultraperifere gebieden, in dunbevolkte gebieden, en havens die de strategische en logistieke veerkracht ondersteunen.
65. IS INGENOMEN met het feit dat de Europese havenstrategie uitdrukkelijk van toepassing is op binnenhavens; WIJST op de bijdrage van binnenhavens aan de intra-Europese grensoverschrijdende logistiek en de instandhouding van toeleveringsketens; BENADRUKT dat veel vereisten (bijvoorbeeld met betrekking tot de walstroomvoorziening) in de eerste plaats zijn afgestemd op de zeevaart en dat nog meer rekening had moeten worden gehouden met de specifieke technische en economische parameters van binnenhavens; ONDERSTREEPT het belang van toegang tot financieringsinstrumenten voor binnenhavens; ROEPT OP tot een passende vertegenwoordiging van alle havens in de geplande raad op hoog niveau voor maritieme industrieën en havens.

66. IS INGENOMEN met de erkenning in de EU-havenstrategie van zeehavens als belangrijke toegangspoorten voor de in- en uitvoer van EU-goederen, waardoor een sterke prioriteit wordt gegeven aan de mondiale connectiviteit en het mondiale concurrentievermogen van de Unie.
  67. ONDERSTREEPT dat effectieve maatregelen voor de aanpassing, omscholing en operationele opleiding van werknemers nodig zijn om ervoor te zorgen dat de technologische transformatie tot het scheppen van hoogwaardige banen leidt, de veiligheid van werknemers verbetert en de sector aantrekkelijker maakt voor vrouwen en jongeren.
  68. ONDERSTREEPT dat het belangrijk is te zorgen voor een veilige werkomgeving voor havenarbeiders, met name met het oog op toenemende veiligheidsrisico's en de sleutelrol van havens bij militaire mobiliteit, en ROEPT OP tot regelmatige opleiding en oefeningen.
-